

Prodám podnik, zn. **levně**

Současná situace na trhu fúzí a akvizic s sebou nese mnohé příležitosti k výhodným investicím. Při nákupech tohoto druhu je však nutné si uvědomit, že se nejedná o jednoduché transakce. I opomenutí drobného detailu může znamenat obrovské finanční ztráty. Základní otázka přitom zní – převádět obchodní podíl, nebo kupovat podnik?

U odborné veřejnosti panuje obecná shoda v tom, že počet úspěšně provedených fúzí a jejich akvizic na českém trhu v souvislosti s globální ekonomickou krizí v uplynulých měsících výrazně poklesl. Na rozdíl od vyspělých světových ekonomik u nás překvapivě nezaznamenáváme ani významný počet recesí vyvolaných prodejů.

Důvody lze hledat zejména ve specifickém postupu relevantních hráčů na trhu (zejména institucionálních věřitelů – úvěrujících bank). Ti se mnohdy snaží za každou cenu udržet ekonomicky ne vždy perspektivní podnikatele „nad vodou“ prostřednictvím nejrůznějších restrukturalizací úvěrů, odkladů splátek a podobných kroků. Ty jsou sice v dané chvíli možná politicky pochopitelné, ale z makroekonomického hlediska jsou destruktivní. Současná doba nicméně může být pro realizace výhodných investic do podniků jiných podnikatelů velmi zajímavá.

Právní aspekty fúzí a akvizic

Atž již se bude jednat o prodej či koupi aktiv jiného podnikatele, je

třeba si uvědomit, že principiálně existují dvě možnosti, jak plánovanou transakci uskutečnit. Je to prodej movitých či nemovitých věcí, respektive prodej podniku či jeho části a převod obchodního podílu.

Bez ohledu na zvolený způsob transakce obecně platí, že by si kupující měl nechat vyhotovit právní, případně daňovou a finanční prověrku daného podniku (due diligence). V rámci této předinvestiční prověrky je odborně přezkoumán právní, daňový, finanční a technický stav podniku či nabyvaného majetku. Účelem prověrky je tak zejména získání relevantních informací o daném podniku. Tyto informace pak slouží kupujícímu k rozhodnutí, která z variant akvizice majetku je pro něj nejvhodnější. Podle našich zkušeností jsou závěry předinvestičních proverek podstatně zejména pro určení konečné ceny předmětu akvizice a mají přímý vliv na konstrukci smluvní dokumentace.

Veškeré operace s podnikem jako celkem, případně s jeho částmi – ať již se jedná o fúze či akvizice – mají daňové souvislosti. V případě akvizic se nejedná jen o daňové souvislosti pro prodávajícího a kupujícího, ale většinou vznikají daňové otázky také u předmětného podniku. Na straně prodávajícího se jedná o to, aby byl prodej spojen s minimálním zdaněním. V případě kupujícího pak musí být zodpovězena například otázka, jak bude podnik pořízen a později odepisován.

Převod obchodního podílu

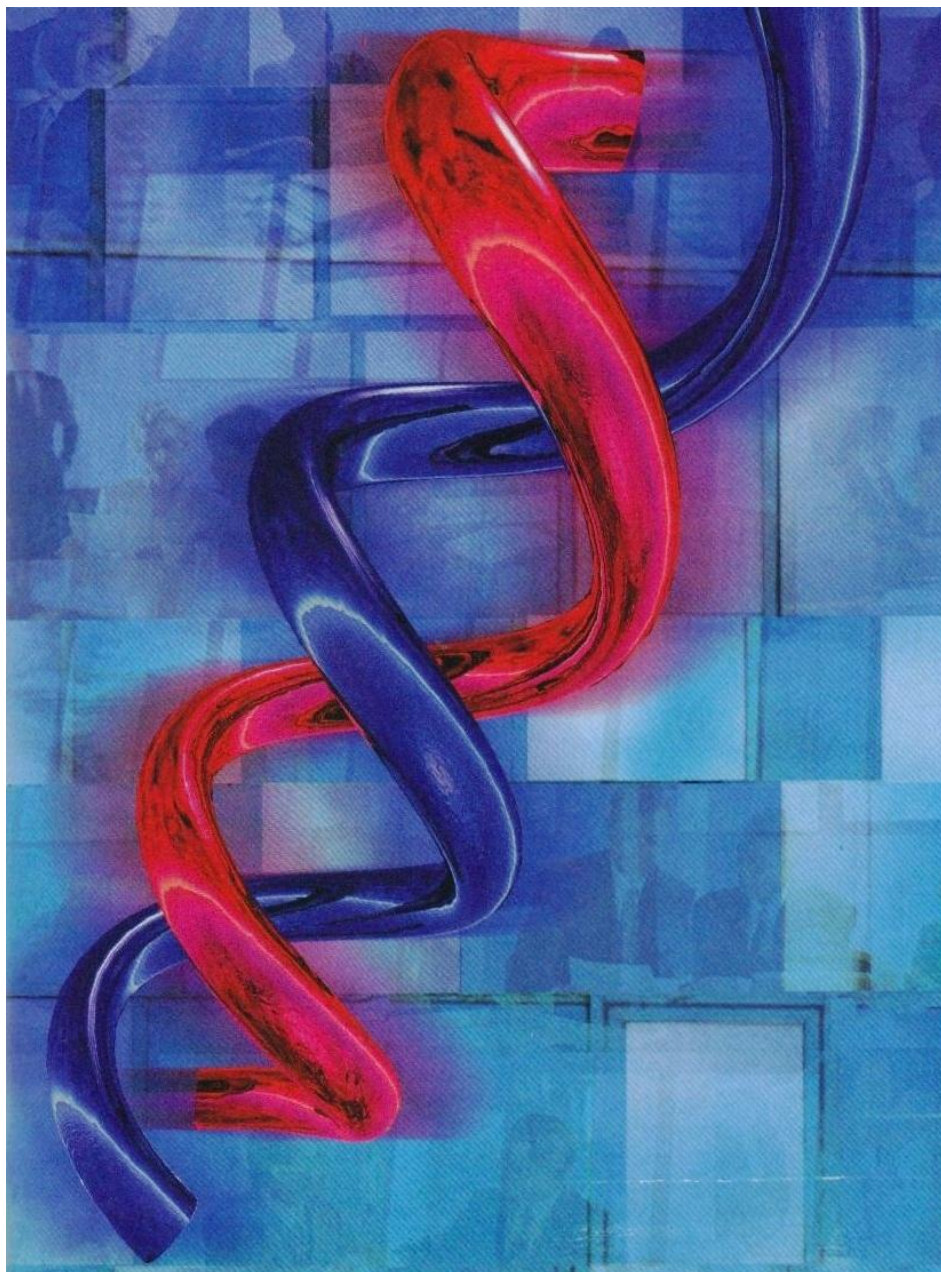
Podstatou převodu obchodního podílu je získání majetkové účasti na konkrétní již existující společnosti. V tomto případě je velice důležité

důkladně prozkoumat korporátní historii společnosti. Nabyvatel totiž jako akcionář prakticky nastupuje do běžící společnosti.

Převod obchodního podílu či akcií je zpravidla prováděn po předinvestiční prověrce na základě smlouvy o koupi akcií či smlouvy o převodu obchodního podílu. Tyto smlouvy přitom kromě zákonem vyžadovaných náležitostí většinou obsahují i specifická transakční ustanovení s ohledem na zjištěné defekty v nabyvané společnosti. Je třeba, aby byla dodržena nejenom ustanovení o nutných souhlasech orgánů zúčastněných společností, ale aby byla transakce strukturována i s ohledem na aplikovatelné veřejnoprávní předpisy a judikaturu. U některých transakcí je třeba dbát i na pretransakční úpravu vnitřních poměrů v cílové společnosti – například předchozí změnou zakladatelských dokumentů „odblokovat“ omezení v převoditelnosti akcií či obchodních podílů.

Nezastupitelnou roli v transakci provedené formou share dealu hraje i rejstříkový soud. Ten podle jednotlivých typů transakce s větší či menší ingerencí přezkoumává transakční dokumentaci a povoluje případný zápis změn v cílové společnosti do obchodního rejstříku.

Z pohledu kupujícího je v případě tohoto typu transakce především nutné zajistit, aby spolu s pořízením akcií či obchodních podílů nedošlo zároveň k přebírání daňových rizik, která by se ke kupované společnosti mohla vázat. Právě v tomto případě je určitě smysluplné provést u společnosti, o jejíž podíly má investor zájem, daňovou prověrku. Výsledkem takovéto pro-

věrky může být upozornění a vyčíslení daňových rizik a jejich následné „pokrytí“ v příslušné kupní smlouvě.

Prodej podniku

Na rozdíl od převodu obchodního podílu nebývá korporátní historie společnosti, jejíž majetek je předmětem akvizice, v případě prodeje podniku obvykle zásadní. Předmětem prodeje zde zpravidla bývají jednotlivé movité či nemovité věci nebo jejich soubory. Takové soubory mohou mít jednoduše formu individuálně určených věcí, ale může

se jednat i o soubor věcí mající charakter podniku nebo jeho části. Sama společnost, která je vlastním nabyvaného majetku, tedy předmětem transakce není a zůstává majetkem stávajících akcionářů či společníků.

Při tomto typu transakce by měl kupující dbát zejména na hodnotu a kvalitu jednotlivých komponent, které podniku náležejí. Současně je třeba mít na paměti, že na kupujícího nepřecházejí jen všechna práva, ale také závazky, které jsou mnohdy převáděny ve velmi latentní pod-

bě. Specifický důraz je pak třeba klást na vymezení předmětu koupě části podniku. V tomto případě se totiž velmi podstatně rozchází česká a evropská judikatura. Nedostatečně ošetřená dokumentace u smluv o prodeji podniku nebo jeho části může mít významné právní důsledky. K těm může patřit i neplatnost smlouvy či možnost od smlouvy odstoupit.

Z daňového hlediska vznikají při této transakci praktické problémy při zaevidování pořízeného majetku v případě nedostatečné evidence. Jedná se

FÚZE

Jeden z možných způsobů provedení přeměny obchodní společnosti. Při fúzi dochází vždy ke vzniku či zániku jedné či více ze zúčastněných společností. Fúze může mít buďto formu sloučení, nebo splynutí. Zatímco v případě fúze sloučením přechází jmění zanikající společnosti na jinou společnost, v případě fúze splynutím přechází jmění zanikající společnosti na nově vznikající společnost.

AKVIZICE

Obecně se akvizicí rozumí získání nové věci. Nejedná se o zákonný termín. Výraz akvizice můžeme chápat jako obecný výraz pro jakékoli spojování podniků.

zejména o daňové zůstatkové ceny investičního majetku, o vytvořené daňové a účetní opravné položky k pohledávkám, o vytvořené daňové rezervy na opravy investičního majetku a podobně. Povinnost prodávajícího poskytnout tyto dodatečné informace je s ohledem na uvedené určité vhodné definovat i ve smluvní dokumentaci.

MGR. ALEŠ EPPINGER
Schaffer & Partner Legal
ING. MARTIN FELEND
Schaffer & Partner